

Պագը քիմնէլէր վար տըր քի, ան-
լէրին զաննընճա, էկէր տիւնեատան
չըգալար, տահա էյի խրիսթիյան օլա
պիլիւրէր, վէ պագը ատէմլէր տէ վար
տըր քի, պիւր մանասթըրա գաւիանը-
լար, վէ զանն էտէրլէր քի, անճագ օ-
րատա պիւր քիմնէ Ալլահա լայըգ օլտը-
ղը կիպի խըտմէթ վէ իպատէթ էտէ
պիլիւր: Հիչ շիւպհէ եօգ քի, պիւր չօգ-
եօրղուն քիմնէլէր վար տըր քի, քէն-
տիլէրին զամ ու էնտիշէլէրինի վէ մէ-
սուլիյէթլէրինի թէրքլէ, զէմանէմիզ
մէտէնիյէթինին պէօյիւք մաքինասընըն
կիւրիւլթիւ վէ շամաթասընտան վէ ֆը-
րըրտագըր միւսատէմլէրինտէն գուր-
թուլտար մէմնուն օլուրլար: Ասըլ հա-
քիգաթ շու տըր քի, պիզ տիւնեատան
ըգամայըզ: Պիզ պու տիւնեատան զօր
յէ չըգմաղա չայըշմագլէ, թապիաթը-
նըզա վէ Ալլահըն պիզի պու տիւնեայա
էթիրմէսինտէքի միւրատընա մուխա-
սիֆ հարէքէթ էթմիշ օլուրըզ: Տիւնեա-
ռա խրիսթիյանա եագըշըր պիւր էօմր
էչիւրմէք, մանասթըրլարտա օ եօլտա
պիւր էօմր կէչիւրմէքտէն տահա զիյատէ
էսարէթէ միւհթաճ, վէ Բապպըմըզըն
վլամիր վէ թալիմաթընա տահա զիյա-
տէ մուվաֆըգ տըր: “Անլէրի տիւնեա-
ռան գալտըրմանը տէյիլ, անճագ ան-

լերի շերտերէն հըփղ էթմէնի ընծա է-
տէրիմ: յորիմթիւյանն նիւստէն է քե-
մալը իշտէն գուրթուլմագ տէյիլ, ան-
ճագ էլլէրիմիլտէ պուլունան իշի իճրա
էթմէք իշիւն գուլվէթէ մալիք օլմագ
տըր. իղվա վէ թէճըրիպէտէն մասուն
օլմագ տէյիլ, անճագ տէրտ ու էլլէմ-
լէրին՝ ճանլարըմըղն ըսպպըմըղն իս-
թիմալինէ սալիհ պիր հալ ու սուրէ-
թէ կիրմէլէրինէ մէտար օլմալարընա
վասըթա օլաճագ պիր ըսհա մալիք օլ-
մագըղդ տըր. տիւնեատէն զաիպ օլ-
մագ տէյիլ, անճագ տիւնեատէն հուզ-
ըմըղլէ տահա էյի պիր հալէ էէէ: իշ-
պիրմէք իշիւն լուծփ ու ինայէթէ նալի
օլմագ տըր. հէր քէսին կէօրէմէյէճէյի
էէրլէրտէ մուգատտէն էօմըլէր կէշիւմէք
տէյիլ, անճագ Եօլունը շաշըմըլարա,
Եօրղունլարա, Եիւլլէրէրէ միւրիւվէթ,
թէսէլլի վէ գուլվէթէ էսէրլէրի կէօս-
թէրլիմէսինէ մէտար օլաճագ մուգատ-
տէն էօմըլէր կէշիւմէք տիր: Հէլէ պիրիմիլ-
պէրապէր այնի Եօլտա Եիւրիւյէն պիրա-
տէրլէրիմիլղէ դարըլ պօրճու օլալըլըմը
վաղիփէ ի մուգատտէնէտէն, վէ սալի-
լէր իւղէրինէ պրապըլըմըղ նուփուզ
ու թէսիւրին մէսուլլէյէթ ի փէվզ էլ աւ-
տէսլնտէն սարփ ը նաղար էտէլլիմ, պի-
ղիմ տիւնեատա Եաշամագըղըմըղ տըր
քի, պիղիմ էն ալ սըփէթ վէ խաս-
սիյէթլէրիմիլղէ մէյաւանա չըգարըր, ալս-
լագ ու էվափըմըղը թէշըլէ էտէր,
պիղիմ հալը հաղըրըմըղ իլէ իսթիլ-
պալըմըղը թէմին վէ թաեին էտէր:
Տիւնեանըն միհնէթ ու մէշագըլաթլարը,
տիւնեանըն էլլէմ ու իղթիւրապ տիլէշ-
լէրի, զաիփէլլիմ թապիւթ ը ինսանի-
յէմիլղի ալըրէթ իշիւն միւնասիպ գըլ-
մագ պապընտա փէք չօգ իշ կէօրէն
վէսալթի ի իլահիյէ տիր: Իմանը դալի
օլան խրիսթիյան տիւնեատա հիշ պիր
շէյտէն դօրղմալ:

ԳԼՅՄԵԹԼԻ ՔԻԼԻՍԷ ԱԶԱՍԸ

Քիլիսէ աղալարը իքի սընըփա թագսիմ
օլունա պիրլէրէր: Պու թագսիմ նէ քէյփի
նէ տէ խայալի օլմալըպ, անճագ նէփա իւլ
էմըլէրին հասըլ էթալի պիր թագսիմ տիր:
Պիւթիւն տիւնեատա հէր քիլիսէտէ պու-
լիքի սընըփ մէվճուտ տըր: Պիր սընըփ քի-
լիսէ աղալարը քիլիսէտէ պիր զիյնէթ վէ
մուալէնէթ օլան վէ քէնտիլէրի թանըյան-
լարըն քեափիէսինին ճիտտի սիթայիլլէրինէ
մաղհէր պուլունան սատըղ քիմսէլէրտէն միւ-
թէշէքըլ տիր: Անլէր չօպանըն թէսէլլիսի վէ
քիլիսէնին տիրէյի տիրլէր: Անլէր դարուրի
պիր սէպէպլէ մէն օլունամալըճա իպատէթ
էսնասընտա քիլիսէտէ տաիմա քէնտի Եէր-
լէրինտէ հաղըր պուլունուրլար, Եարտըմ,
շէփղաթ վէ թագտիր էթմէյէ տաիմա հա-
ղըր, վէ ալլէ ումուս հէր կէօնա թէշէպ-
պիւսաթ ը նափիայա միւշթէրիք տիրլէր:
Իշթէ ասըլ նափի քիլիսէ աղալար պուլունար
տըր:

Տիկէր սընըփ տալի շօլ քիմսէլէրտէն
միւրէքէպ տիր քի, կէրշի իսմէլի քիլի-
սէ աղալարը տէփթէրինտէ մուգայիէտ իսէ

տէ, մէնսուպ օլաղալարը քիլիսէյէ պիր կէօ-
նէ փալտէ վէ մէնփաթլարը Եօգ տըր:
Յիլ հաղիղա անլէր անճագ փէք պաիտ պիր
մանատա քիլիսէյէ մէնսուպ տըրլար: Քի-
լիսէյէ աիտ օլան հիշ պիրի անլէրին նա-
ղարը տիգըաթընը ճէլպ էթմէլ: Օլա, օլ-
սա, անլէր սէյրճիլէր օլաղալարը պաշղա
թէշլիղաթիլ տալի տէյիլ տիրլէր: Նէլէր
կէշիպ տէօնտիւլիւնտէն խապէրլէրի օլմա-
տըղը կիպի, անլէր հաղըրտա վաղիփէ տա-
լի էտիւնմէլլէր: Հիշ քիմսէ անլէրին պիր
շէյ էտէճէյիսի մէմուլ էթմէլ: Քիլիսէճէ իճ-
րա օլունաճագ թէտալիլլէր վէ իշլէր հիսապ
էտիլտիլի գէման, անլէր — քիսէլլէրի, մուա-
վէնէթլէրի վէ հաթթա թէմէնիլլէրի պիլէ —
կէօյա հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա
Եօգ իմիլլէր կիպի, հիսապըն խարիճինտէ
պրապըլըլար: Անլէրին էյի պիր սէօղ սէօյ-
լէյէճէլլէրի, Եալսօտ խայըլը պիր ամէլտէ
պուլունաճագալարը ալա մէմուլ օլունա-
մագ: Եկէր անլէր անճագ սըփըրտան իպա-
րէթ օլա իտիլլէր, փէք օգատար թէճսիւլ-
օլունաճագ իտի, լաքին անլէր քիլիսէ իւղէ-
րինտէ աղըր պիր Եիւլ տիրլէր: վէ քէնտի-
լէրին սու ի իպրէթլէրիյէ ճանլար գուրթար-
մագ վէ տիւնեալը պէրէքէթլէմէլլէրին ճէ-
լի իշիւն մանի վէ էնկէլ օլունար: Անլէր
Գըյմէթլի քիլիսէ աղալարը տէյիլ տիրլէր,
տէմէքտէն պաշղա սուրէթտէ անլէրի թա-
րիփ վէ թէվիսիփէ չըղըլմայալըմ:

Հէր քէս՝ տիրլէրտէ, փաիտէլի պիր քիլիսէ
աղալար օլա պիրլի: Պիր քիմսէնին փաիտէլի
պիր քիլիսէ աղալար օլմագ իշիւն հէր հալ-
տէ զէնկին Եալսօտ թալիմիլ թէրպիլլէր,
Եալսօտ պօլ պօլ խալի վաղթա մալիք օլմա-
սը իճագ էթմէլ: Անըն իշիւն իճրասը լա-
ղըմ օլան շէյ՝ քէնտիլլէրին գօլայճա իճրա էտէ
պիլէճէյի պիր շէյի իճրա էթմէլ տիր: Փաի-
տէլի քիլիսէ աղալարը ճէմաթ արասընտա
պուլունան սատըղ վէ տիւնտար խրիսթի-
յանլար տըր: Անլէրին տիւնտարանէ էօմը-
լէրի քէլիսէյէ պիր պէրէքէթ տիր: Քիլիս-
տոսա սատըղ օլան քիմսէլլէր՝ քիլիսէնին
ումուս թարափընտան սէվիլմէսինէ պաիս
օլունար: Ալլահըն վարըղը՝ Քիլիստոսըն
պէշարէթի, վէ Քիլիսէ իշիւն էն ալա վէ էն
գալի պիւրհան վէ տէլիլլէր տիր: Խասիմ-
լէր իրատ էթտիլիմիլ պիւրհան վէ տէլիլ-
լէրէ իթիւրաղ էտէ պիրլիլլէր իսէ տէ, ալի
պիր սիւրէթի ճէրհ ու թէքըլպ էտէմէլլէր:
Հէր պիր ճիտտի խրիսթիյան փաիտէլի պիր
քիլիսէ աղալար տըր:

Քիլիսէյէ կիթմէլլէր՝ փաիտէլի քիլիսէ ա-
ղալարընըն Եարտըմլարընտան պիրի տիր:
Հէր նէ դատար անլէր՝ Ճիւմէյէ Գատիլի
իպատէթ, Քիլլամ Ուլլահը իսթիմա էթմէլ
վէ Ալլահըն լուծփ ու ինայէթիւնէ նալի օլ-
մագ իւղէր իպատէթտէ հաղըր պուլունուր-
լար իսէ տէ, չօպանըն դալպիլի թէփըրի
էթմէլ, վէ սալիլլէրէ հիւսն ի իպրէթ վէր-
մէք, վէ քիլիսէյի ճէմաթըն հուզըրընտա
Խրիսթիյանըղ շան ու շէրէփիլլէր լայըղ պիր
հալտէ պուլունամասընա Եարտըմ էթմէլ
խուսուսընտա անլէրին իպատէթի սալիլլէր
իշիւն տալի մահղա պիր նիմէթ վէ պէրէ-
քէթ օլուն: Անլէր Պէյթ իւր ըսպպըն հալ-
լիլլէրին սէլլէրլէր, վէ սալիլլէրին դալալըղ-
լըղ վէ ինմալընա Եիւլ վէրմէլլէր: Իպա-
տէթլէրտէ հաղըր պուլունաճագ իլը խրիս-
թիյան վաղիփէլլէրինտէն պիրի օլաղալար
պաշղա, քիլիսէյէ Եարտըմ էթմէլ իշիւն
տալի գուլվէթիլ պիր վասըթա տըր: Պուն-
տան զիյատէ պիր իշ կէօրմէյէլլէր խայըճա
գըյմէթլի տիրլէր:

Փաիտէլի պիր քիլիսէ աղալար քիլիսէ իշ-
լէրինին իճրասընտան դաշընմալ: Տուա
մէճիլլէրի, Կիրալի մէքթէպլէրի վէ պէլքի
սալի տալիլլէր Ալլահա վէ Քիլիսէյէ խըտ-
մէթ էթմէլ իշիւն պիլղէ կիւղէլ փուրսաթ-
լար վէրլիլլէր, վէ աղալիլ պուլ իշլէրտէն
պիրինէ իշթիւրաք էտէն քիմսէ էնմիլլէթ ի
աղիմէյի հալղ տիր: Քիլիսէ իշի իշթիւրա-
լար գուհուրըն միւլքիսիլղ գըլար, վէ ճէ-
մաթըն փէրան վէ իթթիհատընա պաիս
օլուն: Հէր քէս Քիլիսէ իշիւն աղալիլ ճիւ-
ղի պիր իշ տէր իւհտէ էտէ պիրլի, վէլլ
քի օլ իշ տուա ճէմիլլէթիւնէ կիթմէքտէն
զիյատէ պիր շէյ օլմասըն:

Մալիք օլմաղա տէյեր օլան քիլիսէ աղա-
սը Քիլիսէնին խայըր իշիւն սէօյլլէրլէր: Իւլ-
փէթ ու իւնսիյէթ ճէմիլլէթլէրինտէ պիր
ատէմին տաիմա քէնտիլլէրին դանըլլարընտան
տէմ վուրմասը միւնասիպ, Եալսօտ գալտէ ի
նէղաքէթ մուվափըղ տէյիլ տիր, վէ ալլէլ
խուսուս օ կիպի սըրալարա տիւնէ մէսէ-
լէրէր տալի միւնաստէլ չըգարմաղտան հա-
ղէր էթմէլլիլղ: Լաքին չօգ տէփա էօյլէ
սըրալար կէլլի քի, օ զէմանլէրտէ էն նա-
ղիք պատալը մուաշէրէթ պիլղիմ Քիլիսէ
լէհիտէ սէօյլլէրալ անը միւտափաա էթմէ-
միլղէ միւսաիտ օլաճագը կիպի, պու Եօլտա
մուամէլէ էթմէլ պիլղիմ վաղիփէ ի միւ-
քէլլէթիմիլ իղթիղալարտան օլուն: Եկէր
պիլղ Քիլիսէյի միւտափաա էտէճէլ իսէք,
Քիլիսէնին սէմալի ուսուլ ու էրքէանընը
վէ անըն ուսուլ ու մէպատիսինին էսպալը
մուճիպէսինի պէյան էթմէյէ մուգթէտիր
օլմալըլըղ: Շիւպիէ Եօգ քի Եկէր պիլղ ա-
նըն գուլվէթ վէ կիւղէլլիլլէրի սալիլլէրէ
կէօսթէրմէք իսթէրսէք, անը էվլէլա պիլղ
քէնտիլլէրիմիլղ անլամըլ օլմալըլըղ — պիլղ
նէ սէպէպտէն խրիսթիյանլար օլաղըմըղը
պիլիլլէր օլմալըլըղ:

Իշթէ պու կիպի մուամէլլէրտէ պուլուն-
ան քիմսէլլէր գըյմէթլի քիլիսէ աղալարը
տըր: Եաղըղ քի հէր ճէմաթտա պու կի-
պիլլէրին սալըսը փէք աղ տըր: Եկէր պու
կիպիլլէրին սալըսը չօգ օլա իտի, Եկէր իս-
մէն խրիսթիյան օլանլարըն հէփիսի քէնտի
վաղիփէլլէրին իփա էթմիլ օլալար իտի,
չօգտան տիւնեա Խրիսթիյանըղը գապուլ
էթմիլ օլուն իտի:

ԽՈՒՐՈՒՃ ՔԻԹԱՊԸ

3.

[Պիկնա ի մալստուս]

Փարաւոն Իպրանիլլէրին միգատարըն ա-
ղալմաղ խուսուսընտաքի իլըթէպիլլէրինտէ
պօշա չըգմըլ օլարապ, Երքիճի պիր թէտալի-
րէ միւրաճաթ էթտի, իշպու թէտալիլ
Իպրանիլլէրին էրքէք չօճուղալընը տօղ-
տուղալըր զէման գաթլ էթմէլ իտի: Պէլքի
Փարաւոնըն իլը թէսալլիւրը քէնտիլլէրին իշ-
պու մագսէտիլի էօլալիլլէլլէլլէլ չօճուղ-
լարըն վալիտէյիլլէրին կիլղի թուլմագ օլ-
տըղընտան, չօճուղալըր էօլալիլլէլլէլ էմրիլի
Եալընըղ էպէ դարըլարա վէրտի: Անճագ ի-
քի էպէ զիքը օլունույօր քի, պու դատար
պէօյիլք պիր գալմ իշիւն փէք աղ կէօրիւ-
նիւր իսէ տէ, մէքըլլէրէ իքի էպէ, էպէ-
լէր էսնափընըն իշիսէլլէրի օլմուշ օլա պի-
լիլլէր, Եալսօտ պիր միւլքէսիլլէրին տէտիլի
կիպի, էմրի միւլլէլլէրտէն աղիյա սընըփը-
նըն էրքէք չօճուղալընա աիտ պուլունամըլ
օլա պիլիլլէր: Փրօֆ. Մաղիլիկօրըն պէյանըն-
ճա, իսմիլլէրինտէն միւլքէսիլլէրին Երքէրի-
սի էպէ դարըլարըն Մըսըրը օլաղալարընը
խթիլալ էտիյօրլար: Պու խուսուս միւն-

Թէմիլ կէօրիւնմէյօր իսէ տէ, էկէր անլէր Մըսըրը իտիլէր իսէ, Իպրանիլէր իլէ իւլ-
ֆէթ վէ իիթիլաթ էթմէքլէ «Ալլահտան
դօրդմադը» էօյրէնմիլէր իտի (1. 17) վէ
անլէր մէլիլէ կալան սէօյլմէլէրինտէն տօ-
լայը տէյլլ, անճագ Ալլահտան դօրդմադը
իչիւն մաղհարը միւքհաթաթ օլտուլար (1.
22): Փարաւոն մուախիլէրէն Իպրանիլէրէ
քէնտի էրքէք չօճուղարընը էօլտիւրմէլէ-
րին էմր էյլէտի իսէ տէ, միւլարիլէյին
իչպու թէտուրի տախի սախիլէրտէն զիյա-
տէ մաղհարը մուլաֆֆադիլէթ օլմադը:
Ինթիլմալ քի մէլիլին ֆէրմանընըն աւքեա-
մը անճագ զըստ պիր միւտտէթ իճրա օ-
լունտու, վէ պէլլը Մըսըրըլար պու կիպի
զատը ու զուլլը թապիլիլ էթմէտիլէր, վէ
չօճուղարընըն սաղլամալարը, վէ սախի կօլ-
լարտա էմր ի մէլլէրէ թէվֆիդէն հարա-
քէթ էթմէլէլէր իսուսուսընտա Իպրանիլէրէ
մուլալէնէթտէ պուլունտուլար: Աթֆալ
զաթլը փուլֆիլէրէթիլէր արասընտա հա-
տի պիր ատէթ տէյլլ իտիլտէ տէ, չօճուղ-
լարըն, ալլէ իսուսուս էրքէք չօճուղարըն,
պու կիպի պիր զաթլը ամմա տիւլար օլ-
մալարըն հիչ պիր կէրտէ թապիլիլ ու թա-
սինէ մաղհար օլմադ, վէ պէնի Իսրայէլին
կիւրէքլէրինտէ Մըսըրըլէրէ գարչը պիր քին
ու ատալէթ պէսլէտիլէրի կէօրիւնմէյօր:
Փարաւոնըն պէնի Իսրայէլին իթլաֆը ի-
չիւն իթիլիլաթ էթտիլի թէտուրի անլէրին
գուրթուլլարըն վասթաթ օլտու: Պէյթի
Լալիլտէն օլուն պուլամ համըլլէ հաւտ օ-
լունտան պիր ատէմայնի սըպթաթմէնպու վէ
Նօգապատ իսմինտէ օլան պիր գարը ալմըլ
իտի: Նօգապատ օլմէլլ ու ճէֆա էյամընտա
տիւնեայա պիր օղու կէթիլթի: Անլէրին
զաթէն Մարիամ իսմինտէ 12 հաչընտա պիր
զըղլարը իլէ իւլ հաչընտա Ահարոն իսմին-
տէ պիր օղուլարը վար իտի: Մասուլ չօ-
ճուղ կիւլէլ օլտըղընտան, վալիտէյիննէ
անտէն այրըլմագ տահա միւլքիլ իտիլտէ տէ,
մէլիլին էմրի իսիլաֆընտա օլան մուլալէլ-
լէրինէ արթըգ տէվամ էտէմէյէճէքլէրինի
կէօրտիլէրինտէ, Նօգապատ էվալիլտէ քեա-
ղըտ կէրինէ, գուլանըլլա տա էլէլէվմ ճիւսի
սալքի մահլ ու միւնաթիւմ օլմուլ օլան փա-
փիթօս տէնիլէն սաղտան պիր սէփիլէ կալի-
տը: Մէղպուրէ քէնտիին ուլունմագտա օ-
լան չօճուղըն անըն իչինէ գօյուլ, Նիլ
նէհրինէ աթմագ իւղըն անը հէմչիլէրէնէ
թէսլիւմ էթտի: չիւլէնէ կօգ քի, չօճուղըն
պու վէճիլէ կէօնտէրտիլի սըրտա անըն
սէլամէթ վէ էմիլիլէթի իչիւն էթտիլի տու-
անըն միւլաթէմալ օլաճաղընա իւլիտուլար
իտի: Մէղպուրէ իչպու իմանընտան տօլա-
յը մաղհարը միւքհաթաթ օլտու, զիրա ա-
նըն քէնտի մասուլմընտան միւքհաթաթը
ուղուն վաղթ սիւրմէտի: Բիվայէթէ կէօ-
րէ, Փարաւոնըն իսմի թէրմօթ օլան քէրի-
մէսի կըգանմագ իւղըն Նիլ նէհրինէ կէլտի
էլէլէվմ գատընլար Նիլ նէհրինտէ կըգան-
մաղար իսէ տէ, օ զէման կըգանըլար
իտի, զիրա օ զէման Նիլ պիր իլան վէ անտէ
կըգանմագ պիր պէրէքէթ մէնպալա տտ օլու-
նուր իտի: Էվլէլա կաղաղըմը կիպի պէլ-
քի իքիննի Բամսէսին զըղը օլմագտան զի-
յատէ հէմչիլէսի օլան փրէնտէս հաղիգի
գատընըլա մախսուս օլան ասարը չէֆ-
գաթ իզհարը իլէ տէրհալ մասուլմը քէնտի
հիմայէսի ալթընա արը, վէ կէօրիւնիւր
քի Փարաւոն միւլարիլէյինն իչպու մու-
ամէլէսինէ գարչը պիր կէօնէ իթիլաղտա
պուլունմադը: Փրօֆ. Մաղիլիլօր տէյօր
քի, «Մըսըր» գատիւմ փուլֆիլէրէթիլէր ալէ-

միւնտէ գատընլարա հաղիգի հիւրմէթ վէ
րիայէթ էսէրլէրի կէօսթէրմէք իսուսուսըն-
տա հիւլէսինէ ֆաիգ պիր մէլլիլ իհրադ
էյլէմիլ կիպի կէօրիւնիւր» Աղիլէ Մա-
րիւմճըղալ թամմ վաղթընտա մէյտանա
չըղը, վէ մասուլմըն էօղ վալիտէսինի
սիւտանա թաեին էտիլմէսինէ մուլաֆֆադ
օլտու, վէ հիչ չիւլէնէ կօգ քի, Մուլէս սէ-
պալէթի էյամընտա քէնտի վալիտէսինի կա-
նընտա գալտը քի պու միւտտէթ Նէօլմանըն
տիւնիլ վէ Ալլահըն քէնտի գալմընա էթմիլ-
օլտըղը վատարը քէնտի վալիտէսինտէն
էօյրէնմէսինէ քեաֆի իտի: Չօճուղըն է-
յամընտա էօյրէնմիլ օլտըղը պու չէյլէր
մուախիլարէն աւալ անըն իսթըրընտան չըղ-
մադը, վէ գալիլ քի սօնրալարը տախի ա-
րա սըրա վալիտէսինի զիյարէթ էտէր իտի:
Վէ լաքին Մուլէս Փարաւոնըն զըղընըն օղ-
լու մագալմընտա պէօյլտիւ, վէ պու սը-
ֆէթլէ թամմ 40 հաչընը թէքիլ էտիւնէլէ
գատար միւլարիլէյիննէ հանընտա գալտը
(Ամալ. 7. 23), վէ օ զէմանըն միւլէմէտ-
տին ալէմինն վէրէ պիլտիլէնէ ալա թալիւմ
ու թէքիլլէյէնալ օլտու: Վէ լաքին միւլա-
րիլէյէ քէնտիին մէնսուլ օլտըղը գալմա
հէմէթր օլմագտան ֆարիլ կէլմէմիլ օլտըղը-
նը իսպաթ էյլէտի, վէ հաղիլ պիր զաղալ
ու հիտտէթ ի նալէհանիսի էսնասընտա գա-
նունըն աւքեամընը պիլ գաթ կէրինէ կէ-
թիլմէք իչիւն ինթիլաթսըղ վէ հանըլ պիր
մուլալէլէտէ պուլունտու, հանի Մըսըրը
անկարեաճըլ գաթլ էյլէտի:
Պունա պիւնալէն Մուլէս քէնտի հայաթընը
գուրթարմագ իչիւն ֆիլար էթմէլէ մէճ-
պուր օլտու: Մուլէս տէլալէթ ի իւլիլէ
սէվիլլէ Սինա չիպի ի ճէղիլէսինն Սը-
րահամըն Գաթուրա համ զէվէսինտէն
էնսալ ու էվլաղը օլան Միտանիլէրին իչ-
ղալ էթմէքտէ պուլունտըլ ճէնուլ թա-
րաֆընա կիթտի: Շիպի ի ճէղիլէ ի մէղ-
քիւրէնն չիմալ թարաֆընտա իսէ, Ամա-
ղէգիլէր սաքին օլմագտա իտի: Օրատա
Մուլէս Յալըրընքինէ միւլապիլ պիր հալէ
թէնտաթիլ էյլէտի: Միւլարիլէյ չօլանլա-
րըն թէտաթիլինէ գարչը Միտանը քեաֆի-
նի Բառէլին զըղլարընը հիմայէ վէ միւ-
տաֆա էյլէտի, վէ անլէրին սիւրիլէրինի
սուվարտը, վէ մուախիլարէն մէղքիւր զըղ-
լարտան պիր միւլարիլէյէ զէվէ օլտու:
«Ալլահըն տօսթու» մանասընտա օլան Բա-
ռէլ իսմի սէպէպիլլէ պաղըլար զանն էյլէ-
միլլէր տիր քի, Բառէլ Ալլահա իպատէթ
էտէն պիր գաթ իտի, վէ էկէր պէօյլէ ի-
տիլտէ, Մուլէս քէնտիին րուհանիճէ թամմ
իսթէտիլի հալտէ պուլունտը օլմալը տըր:
Եթիլթ անմըլլէ տախի հաւտ օլունտան Բա-
ռէլ իլէ պէրապէր Մուլէս տիկէր պիր զըրգ
սէնէլլէ միւտտէթ տահա կէչիլտի: Իչպու
միւտտէթէ Մաղիլիլօր իւլ զըրգլարըն, հա-
նի վահտէթ ու ինզիլա միւտտէթլէրինն
պիրիննիսի թէսմիլ էյլէմիլ տիր: տիկէր
զըրգլար Եղիւնըն (3 Միւլ. 19. 8) զըրգ
կիւնիլէք օրուճը իլէ Բապըլմըղըն պէհա-
պանտա զըրգ կիւնիլէք թէքիլալէսի իտի:
Մուլէսին աթէլին միգաճ ու մէլլէպիլի
թաթիլ վէ Ալլահըն քէնտիին նասալ ու
թաեին էտէճէլի ալի մէմուրիլէթէ հաղըր-
լանմաղտան էվլէլ, աղլի թալիւմ ու թէք-
պիլլէսինէ իւլալէթէն լաղըմ կէլէն հիլմիլէթ
վէ սապըր անա իթա էթմէք իչիւն իչպու
ուղուն միւտտէթ մուլթաղի իտի: Բէգա-
լիք Ալլահ միւտտէթ ի մէղքիւրէ գարֆըն-
տա Մուլէսի գալմընը կէօթիւրէճէլի, վէ
գալմընըն զըրգ սէնէ կէղիլ տօլաճաղը

Սինա պէրրիլէսինն աւալ ու իսասայիսինէ
ալըլտըրմագտա իտի:
Պու արատա իքիննի Բամսէս (2. 23) վէ-
ֆաթ էթմիլ իսէ տէ, պէնի Իսրայէլին աւ-
վալ իսպա օլունմամըլ տըր: Վէ լաքին
Մուլէսին հաղըրլանմաթ միւտտէթի թէ-
մամ օլմուլ օլունպ, ասըլարտան պէրու պի-
րիննի տէֆա օլմագ իւղըն պիր միւլէրիլէ
իճրա օլունարագ միւլարիլէյ մէմուրիլէթէ
չաղըրլմըլ տըր: Ձիքը օլունան չալը էլէլէվմ
տախի օրալարտա քէնտէթլէ պուլունտան
տիլէնիլ չալը իտիլի զանն էտիլմէքտէ տիր:
Ալլահ Մուլէսէ կէօսթէրիլլի մէլէ կախօտ
չինար աղաճը իւղըրլանտէ տէյլլ, ան-
ճագ չալը իչինտէ վէ պիր ինսան չէք-
լինտէ տէյլլ, անճագ աթէլլ ալէլի իլէ
կէօրիւնտիւ: Աթէլ թէնվիլ, իֆնա վէ
թապիլլէ էթմէսինն նաղարէն, հուղըրը
իւլահինն կիւլէլ պիր ալալէթի տիր: Մա-
հալ «Ալլահըն տաղը օլան չօրէպ» տիր:
Չօրէպ պէլլ օ տաղ սիլիլէսինն նամը ի-
տի քի, անըն զիրվէլէրինտէն պիր Սինա
իսմի իլէ հաւտ էտիլլի իտի:
Նէօլա Մուլէսէ Բապըլըն հուղըրընտա
զէմանէմիլտէ փէք իսմալ օլունտան հիւր-
մէթ ու իրայէթ էսէրլէրինի կէօսթէր-
մէսինն էմր էթտիլքտէն սօնրա, քէնտիին
մաղտուր վէ մաղլում գալմընըն ֆէրեաթը-
նը իչիլթալի իսուսուսընտա անը թէմիլ
էյլէտի, չու գատար քի ինթիլալէն պէնի
Իսրայէլ փէք ուղուն միւտտէթտէն պէրու
գատը ու զուլմ կէօրմէքտէ իտիլլէրինտէն,
Ալլահըն արթըգ քէնտիլէրին ֆէրեաթ ու
ֆիլաղալարընը իչիլթալիլէ ինթիլալ քի
չիւլիլէլէնմէլէ պալալմըլար իտի: Լաքին
Ալլահ «Պէն անլէրի Մըսըրիլէրին էլինտէն
իսլաա էթմէք» վէ անլէրի սէնին իլապէթ
վէ տէլալէթին իլէ էյի տիյարա կէօնտէր-
մէք իչիւն նիւղուլ էթտիւմ տէյլլ պուլուն-
րըյօր: Ճաղաթ Մուլէս պու թէքթիլի ի-
լահիլլէ չօգ իթիլաղալարտա պուլունտու:
Միւլարիլէյին իչպու իթիլաղալար զըմէն
քէնտիինն միւնասիլ պիր գաթ օլմադը-
ղը իսուսուսընտա քի ֆիլքիլտէն, զըմէն
տէ իմանըլըղընտաննէլէթ էթմէքտէ իտի:
Մուլէս Ալլահ «Պէն քիմ իմ քի Փարաւո-
նա կիտէյիմ» տէյլլ սիւալ էտիլար, «պէնիմ
պիր կէօնէ նուֆուլ ու թէսիլիմ կօգ արը»,
վէ էկէր ունուտըլմամըլ իսէմ, Փարաւոն
պէնի էօլտիլէրէք փէտէրինն մագոնտիլի
կէրինէ կէթիլէճէք տիր: Լաքին սէն կա-
լընը կիթմէլէճէքտին, զիրա Պէն մուլթա-
գա սէնին իլէ օլունըմ» Լաքին գալմըն
Սինա տաղընտա Ալլահ իպատէթ էտէճէ-
լինտէ տալի օլան թէմիլաթ պիլլէ Մուլէսին
իթիլաղալարըն պէր թարաֆ էթմէլէ քեա-
ֆի օլմադը: «Գալմ օ գատար սէֆիլ վէ փէ-
րիլան պիր հալէ ալալմիւլ տիր քի, անլէր
քէնտի ասալ ու էճտալարընըն Ալլահըն
սալքի ունուլթմըլ օլտըղլարընտան, պէն ան-
լէրէ պէնի քիմ կէօնտէրտի տէլէյիմ» Օ զէ-
ման Ալլահ — օլ սալիլ «Վաճիլ իւլ Վիւնուտ»
հանի հայ Ալլահ — հատտը գաթիլտէ հա-
յաթա մալիք օլան էլէլի վէ էպէտի, վէ
մէնպալը հայաթ, վէ հէր կէրտէ հաղըր նա-
ղըր օլան գաթ իսմինի վէրիլար: Պատէհու
Մուլէս գալմըն քէնտիինն Ալլահըն կէօն-
տէրմիլ իտիլինն ինանմաղաղլարընա, զի-
րա անլէրին մուգատտէմա ասալ պու կի-
պի իսպալը փէյլալմէլլանէլէ նալի օլմա-
մըլ իտիլլէրինն, վէ քէնտիին պիր կէօնէ
իթիլաղալարէլի համիլ պուլունմաղընա
տալի պէլլէ մագոլ օլարագ սէրտ ի իթի-
րալ էյլէտի: Ալլահ Մուլէսէ միւլէրիլէր

կէօսթերմէք դուարէթինի վերէնէք, էզ-
ճիւղէ քէնտի աստուրը, Մըսըրտա հայ-
վանաթ իշխնաէ էն զիյատէ մուճիպ ի տէն-
շէթ օլան երլանա թահվիլ վէ պատէհու-
անը երնէ ասայա թէպտիլ էթմէք, քէնտի
իւզէրինէ իլլէթլէրին էն տէնշէթլի վէ էն
մէքըռուճ օլան ճիւղամ իլլէթլին կէթիւ-
տիքտէն սօնրա անը սաղալթմագ, վէ պա-
տէհու Մըսըր մէմալիքինին թա գալպկես-
հընա վուրմագ գապիլինտէն օլարագ Նիլին
սուլընը գանա թահվիլ էթմէք զուտրէթինի
վերէնէք պու իթիւրագը պէր թարաֆ էյլէտի:
Մովսէս հալա կիթմէք իսթէմէյիպ, քէնտի-
նին քէլամը վէ լիսանը աղըր պիւր քիմսէ
օլտըղընը պէյան էյլէտի: Ալլահ անա աղըր
իլէ օլաճաղընը վատ պուլուրտը: Մովսէս
արթըգ պիւր կէօնէ էօղըր պուլմագտան ա-
ճիւղ գալարագ, հալա Ալլահ տիկէր պիւր
քիմսէյի կէօնտէրմէսինի բէճա էտիյօր: Պու-
նըն իւզէրինէ Ալլահն ատիլ զազապը թու-
թուշտը իսէ, Ալլահ երնէ անա պիւրատէրի
Ահարոնը քէնտի երրինէ իրատը քէլամ է-
տէճէյիին վատ պուլուրտը, վէ ազըպէթ
Մովսէս Ալլահն տալէթինի գապուլ էյլէտի:

ԳՈՒՐՊԱՂԱՆԱՐԸՆ ԶԷՔԵԱՍԸ

Նէ- Եօթ Օղաւընը զաղէթասընտա նազլ
օլունան աթիտէքի վագըա կէօսթէրիյօր
քի, գուրպաղալար պիլէ ալէլ ումում գանն
օլունտըղընտան զիյատէ գէքեայա մալիք
տիրէր:

Պիր սապահ, պիր հալուզըն քէնարընտա
տուրմագտա իքէն, արամըգտան պիրի պիրնի-
տա ի տէնշէթ գօփարարագ, հալուզըն գար-
շը եագասընը կէօսթէրտի: Օրատա սաղալար
արասընտա գանդալ շէքլինէ կիրմիլ պիր
երլան կէօղիւքիյօր իտի քի, աշըլմը չէ-
նէլէրի արասընտա պէօյիւք պիր եէլիլ գուր-
պաղա թութմագտա իտի, երլանըն քէնտի
վիւճուտընը մուհիթինտէն տէօրթ գաթ
զիյատէ պէօյիւք օլան պէօյլէ պիր լօգմայը
եռլթմաղա նասըլ մուվաֆֆագ օլմուշ իտի-
յի պիր սըրըր տըր: Լաքին չուրասը մու-
հագգաղ իտի քի, փէնչէսինէ կէլիւրմիլ օլ-
տըղը շիքեարըն անճագ, եարընը կէօրիւնէ
պիլիյօր իտի: Զէվալը գուրպաղա՝ պիգիմ
քէնտիսինէ տօսթ օլտըղընը հիսս էտիյօր
իմիլ կիպի, եռվարագ վէ բիգգաթէնկիկ
կէօղլէրիլէ իմատա իշխն տիգգաթլէ պիգէ
պաղմագտա իտի: Հալուզըն իշխնտէքի հէփ
գուրպաղալար, սիւրէ օղրամըլար իմիլ կի-
պի, հարէքէթիւղ տուրուպ զալիմ երլա-
նըն ըլըլայան կէօղլէրինէ տիք տիք պագ-
մագտա իտիլէր:

Իշիմիգալէն էն ճէսուըր պու սըրատա
կիլիլիճէ հալուզըն օ պիր թարաֆընա կէ-
շէրէք, ուսուլ իլէ երլանըն արգասընա
կէշտի, պասթօնըն ուճուլա գանդալըն պիր
զըվըրմընը հալայա գալտըրտը, վէ երլան
հալա քէնտի շիքեարընը աղըրտա թութ-
մըլ օլտըղը հալտէ, անը սուլըն իշխնէ աթ-
աը: Պունըն իւզէրինէ գուրպաղալար արա-
սընտա պէօյիւք պիր վէլվէլէ հասըլ օլտու:
հէփիսի սուլըն իշխնէ սըլըրայարագ գալմա-
ղա պաշաղար, վէ թէքըր գայալար վէ
գամըլար իւզէրինէ ճան աթարագ, ֆաճիա-
նըն իշխնալթինի տուրուպ սէյը էթտիլէր: Օ
գէման երլան իլէ անըն չէնէլէրի արասըն-
տա զըսըլմըլ գալմըլ օլան գուրպաղա պէյ-
նինտէ պիր միւճատէլէ տիր պաշաղա: Եը-
լան, գուրպաղընը հալուզըն քէնարընտաքի
աղաճարա սարմագ իշխն արգա թարա-
ֆընտաքի զըվըրմըլարըլա պիհուտէ, երտէ
օղրաշարագ, ճան հալիլլէ սահլիլ տօղրու

չապալամագտա իտի: հալ պու քի գուր-
պաղա, իքի պաճաղարընը աշմըլ վէ կէօղ-
լէրինի տըշարը չըգարմըլ օլտըղը հալտէ,
քէնտիսինտէն պիր աղ ուղաղտա օլան վէ
քէնտիսինէ տայանաճագ մագամընտա խա-
տիմ պուլուլան ուղուլ վէ գուլվէթլի պիր
գամըլը հագալամաղա չապալատը:

Պիզ պու ֆաճիայա նիհայէթ վերմէք ի-
շխն պիր թէտպիր գուրմագտան էվլէլ,
պիր եէրտէն պիրտէն պիրէ պէօյիւճէք եէ-
շիլ պիր գուրպաղա սուլըն իշխն սըլըրտը,
վէ աղըրըն կէնիլ աշմըլ օլարագ, քէնտի
հէմճիսինին պաճաղընը գալիւպ հէման գա-
մըլա տօղրու անը չէքտի: Պէտպալթ մախ-
լուգ չըլընճասընա իլէրիլէ տօղրու պիր
սիլքինտի, աչաղընը իսթէտիլի եէրէ իսա-
պէթ էթտիլէմէտի, վէ հէլաքա տօղրու
պիր փարմագ տանա իլէրիլէտի: Գէվալը
գուրպաղանըն պաճաղը երլանըն աղըր-
նա պիր փարմագ տանա աչաղը էնտի:
Գուրպաղալար պիր տանա գալմագ իշխն
սըլըրտըլար, վէ սու սըլըրաթտըլար: Փուր-
սաթ գալըրմատան, սանքի պիր գօմանտան
գօմանտա վէրիյօր իմիլ կիպի, հէման կէօղ
իլէ թագիպ օլունմայաճագ տէրէճէտէ չա-
պուգ չապուգ պիր պիրի արգասընտան սու
սըլըրայըլարը վուգու պուլտու:

Սու սըլըրայըլարը, եէշիլ վէ ալթուլն
բէնքէրին փարըլթըլարը, երլանըն գըվ-
ըլըլը, վէ շիքեարընը չապալարըլը, վէ
օլ ճիւղարտաքի պիր խալիլ գամըլարըն վէ
օթլարըն ինթիգաղաթը -- հէփ պու հալլէր
զալիլանըն շիտէթինի փէք ալա կէօսթէրէ
պիրիլէր, լաքին զալէպէ գուրպաղանըն
թարաֆընտա գալտը: Միւճատէլէ թէսքին
օլունտըղընտա, գուրպաղա էօնտէքի պա-
ճագալարըլէ սըմըղը գուլվէթլի գամըլը
եագալատը: Եալալ Եալալ ամմա մու-
հագգաղ սուրէթտէ տիւշմէնինտէն հագալը
սըլըրմագտա իտի:

Շիմտի տանա զիյատէ զարիպ պիր հալ
ճէրէյան էթմէյէ պաշաղա, Կիւզէլիքտէ վէ
պէօյիւքիլէքտէ սարիլէրէ թէֆէվլիւգ էտէն
գօճա պիր գուրպաղա, օ վագթա գատար
սէյըճի իքէն, ճիւղար սաղըրգալարտան աթլա-
յըպ երլանըն գուրպըլընա էօյլէ պիր ֆէնա
տօգանտը քի, երլան տէրագապ քէնտի շի-
քեարընը աղըրտան տըշարը չըգարտը:
Տօսթուլ տախի գալըն պասթօնըլա երլա-
նա պիր գալ տարպէ էնտիրէրէք, երլանը
գուրպաղալարա պիր զարար վէրմէյէճէք
պիր հալէ կէթիւրտի վէ պէօյլէճէ գուրպաղա
գուրթուլըպ, սուլըն իշխնտէ միւքէմիլ պիր
պիսնի Եալարագ թաղէ հայաթ քէսպ էթտիլ-
տէն սօնրա պիր թաշըն իսթիւնտէ օթուրտը:
Պիզ տախի, անը քէնտի պաշընտան կէշէն
վուգուաթը կիւյա արգատաշարընա նազլ
ու հիքեայէ էտիյօր կիպի պիր հալտէ պրա-
գարագ, քէնտի Եանընտան արթըգ չէքի-
մէյէ մէճպուր օլտըգ:

ՇԻՆՄԱՆԼԳ
(Ե--Բ-- Գըլէլիլէ)

Շիւմանըլ թապիի սէպէպլէր նէթիճէսի
Եախտ խապաղալը Եալիլ օլա պիլիլ: Շիւ-
մանըլ միւթատըն ֆէվլիլտէ օլմտըղը
թագտիրտէ, ինթիմալ տըր թատմըն՝ վիւ-
ճուտըն միւթէլիթ աղվարընը, պիլ խա-
սա թէնէֆֆիւս ալէթի օլան աղճիլէրին,
ինթիլաճարընը տօլտուրմագ իշխն իղթի-
ղա էթտիլինտէն զիյատէ հագմ օլունմասըն-
տան իլէրի կէլիլ: Պիր չօգ սըրալարտա
շիւմանըլըն սէպէպլի ասիլիլ զիւրիլէթ-

տէն զիւրիլէթ ինթիլալ էտէն պաղը
խապաղալարա իսթիտատտան զիյատէ,
վիւճուտըն պաղը կէօնէ խուսուսի պիր
թարղտա թէշէքիւլ էթմիլ օլմասը քէյֆիլէ-
թի օլտըղը գանն օլունուր:

Շիւմանըլըն էսպապը մուճիպէսինտէն
հիլ պիրի շիտէթլի պիր խապաղալը սալ-
լէթինտէն զիյատէ աճալպ տէյիլ տիր: Ա-
մէլլայաթը ճէրրահիլէնին մուճիպ օլտըղը
զարարար վէ վիւճուտա զարար վէրմէքսի-
զին օթուրըպ գալմագըղը իճապ էթտի-
րէն նէվտէն օլան միւղմին խապաղալըլար:
Թամմ աչի Եօլտա իճրա ի թէսիլ էտէրլէր:
Կիւնէլ զիյատընը քիֆայէթսիլիլ տախի
չօգ տէֆա աչի թէսիլ վէ նէթիճէյի կէօս-
թէրիլէր: Եէր ալթընտա չալըշտըղարը
Եախտ կէճէլէրի չալըլմաղա մէճպուր օլտըգ-
լարը միւտտէթ զարֆընտա շիւմանըլա մէյ-
Եալ օլանլար՝ Կիւնէլ զիյատըն չալըլմաղա
քէնտիլէրինին թապիի աղըրըլարընը վէ
սըլէթլէրինի չօգ տէֆա եէնիտէն քէսպ է-
տէրլէր:

Հէր տիրիւ մէշուպաթըն քէսթիլէ
իսթիմալի տախի շիւմանըլ իսթիտատընը
արթմասընա պախ օլուր: Իշիլէն չէյ, մէ-
սէլա, սիւտ կիպի Եաղը իսէ, Եախտ, պի-
րա վէ թաթըլ չարապ միսիլիւ, չէքէր վէ
ըսպիրթօ մախլութը վար իսէ, պու նէվ
մէշուպաթ խասսէթէն զարարը օլուրլար:
Շիւմանըլըն թէտալիսի իշխն Եալիլտէն
պէրու մէրի իւլ իճրա օլան ուսուլ թա-
մը թանգիմ ու թատիլ էսասը իւզէրինէ
գալմ պուլուլմըլ տըր: հալ պու քի պու
ուսուլա թամմ նէ տէրէճէ էմիլիլէթ Ետիլ-
մէք լաղըմ օլտըղը շիւպէլի տիր: Աշիքեար
տըր քի Եաղը թաալարտան միւլքին մէր-
թէպէ սագընըլմալ տըր: Քէղա չէքէրիլ
վէ նիլասթիլի եէմէլլէրտէն տախի իճթի-
նապ օլունմալ տըր:

Թաալըն միգտարը՝ անըն ճինս ու նէ-
վինտէն զիյատէ Եէմմիլիլէթի տիր: Իշիլէ-
ճէք չէյլէր թաալըն իսթիտատընտա տէյիլ
սօնընտա, վէ օ տա աղ միգտարտա իշիլմէ-
լի տիրլէր: Շիւմանըլա զարըլ էն զիյատէ
միւլէսսիլ օլան ուսուլը թէտալիլ հարէ-
քէթ ի պէտէնիլէնին արթըրըլմասը քէյֆի-
լէթի տիր: Հարէքէթ ի պէտէնիլէն աշըգ
հալատա իճրա օլունմալը, վէ պիւթիւն ա-
գալլէր կէրէյի կիպի իսթիմալ օլունմագ
սուրէթիլլէ վուգու պուլմալ տըր: անճագ
գուլվէթտէն տիւշմէք տէրէճէսինտէ աշու-
րի օլմամալ տըր: Եօգսա պունըն նէթի-
ճէսի օլարագ ֆիլիլ ի հագմ նա թէմամ գա-
լըր: Խուսուսիլլէ աղճիլէրլէրին հարէքէթի-
նէ տիգգաթ վէ ինթիմամ օլունմալ տըր:

Պու պապտէքի իլաճարա իքինճի տէրէ-
ճէ Եէմմիլիլէթի հալիլ չէյլէր նաղարըլա
պաղըլմալ տըր: Խապաղալարտան նէշէթ
էտէն շիւմանըլ միւճէրիլ պիր տօգթօր
թարաֆընտան թէտալիլ օլունմասընը իճապ
էթտիրիլ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

«Ինսան վէ Պուզ Տէվրի» նամ քիթապըն
միւլէլիլիլ օլան Տր. Րայթ՝ պուգ տէվրին-
տէն մուգատտէմ քիւրէ ի արզ իւզէրինտէ
ինսան մէվճուտ օլմամըլ օլտըղընը պէյան
էտիյօր: Միւլալիլէյն տէյօր քի, «Իմ ի թա-
պաղաթ իւլ արզ ինսանըն քիւրէ ի արզ
իւզէրինտէ 8,000 սէնէտէն զիյատէ պիր
միւլտտէթտէն պէրու մէվճուտ օլմամըլընը
կէօսթէրիյօր: Վասի պուլը սահրալարը չէօ-

զիւլուիւք տէն սօնրա տըր քի, ինսան բու ի արգտա գուհուր էթմէյէ պաշլամը տըր քի: —Ավսթրիալը մէշուր միւհէնտիսլէրտէն Մ: Փֆէսթըր, աղաճ քիւթիւքլէրինն շա- յանը տիղզաթ պիր խասսէսինի, եանի լիֆլէրին իսթիգամէթինտէ քիւթիւքլէրտէն սիւզէն տէնիղ սուլընըն թուղընը քէնտինէ չէքմէք խասսէսինի, քէշֆ էթմիշ տիր: Իմ- տի կէմի թափէլէրինէ իչէնէք սու թէ- տարիքի զըմնընտա անլէրին պու խասսէ- սինտէն իսթիֆատէ էթմէք իչլէն պիր ա- լէթ ի մախսուսէ իմալ էթմիշ տիր: Պու- ալէթ պիր թուլումպատան իպարէթ օլուպ, պու թուլումպա վասըթմարըյէ պիր խաղի- նէյէ տէնիղ սուլը չըգարըլըր, վէ սօնրա օլ սու աղաճ քիւթիւքլէրտէն իպարէթ օլան պու սիւզէլէնէն կէշիլիլիլ:

—Կազ եաղընըն սիւլի սինէքլէրի չապու- ճագ թէլէֆ էթմէք խասսէսինի հարի օլու- զը պէյան օլուհըյօր: Պէօնէքլէրին անվա- լինտէն պահիս օլան իլմին էրպապընտան պիր հիւքիւմէթ մէմուրը պու սինէքլէրին պէպէնտիլէրի պաթաղըլարա կազ տօլ- տուրըլմասընը թէքիֆ էտիյօր: Միւմաի- լէյի տէյօր քի, 10,000 մուրապպա ալազ վիւսաթընտա օլան պիր եէրտէ օն պէշ օգ- զա կազ տէօքիւլալիւնտէ, պու միգտար պիւթիւք պիր եաղ քիֆայէթ էտէր: Կա- զըն դօգուսը տէր հալ պու միւզիւհ հաշէ- րաթը թէլէֆ էտէր:

—Պիր պաթնտա պիրտէն զիյատէ էլլատ թէվէլիւտաթը 10,000տէ 117 նիսպէթին- տէ վուգու պուլույօր իսէ տէ, պու նիս- պէթ միւթիւքլիֆ միլլէթ վէ գալմար ա- րասընտա խալլի թէխալլիւֆ էտէր: չէօյլէ քի Նիւրօիւլըլար արասընտա Սլալ աղվամ միյանընտա էն զիյատէ օլուղը հալտէ, Լա- թիլէր արասընտա էն աղտըր էքիղ տօղուշ- լարըն միգտարը քէօյլէրտէ սաքին օլանլար արասընտա չէնր սէքէնէսի արասընտա օլ- տըղընտան զիյատէ չօղ տըր: Շէնր սէքէ- նէսի արասընտա էքիղ տօղուշլարըն միգ- տարը, զարաիպտէն օլարագ, չէնրին պէօ- յիւքիւլիւնէ նազարէն նիսպէթ ի մաքու- սէտէ թէնէվիլէ էտիյօր կէօրիւնիլյօր:

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ԱՆՏԵ ԶԵՏԻՏ՝ ՇԵՐԻԱԹԸ ԻՊԹԱԼ ԷՏԷՐ ՄԻ
(48ինէ Նիսիւտէն հապա)

2. Շէրիաթըն իսլաւը իղթիգասընտան տըր քի, Ահմը ճէտիտ Շէրիաթը «իպթալ» էթմէլ վէ էտէմէլ: Շէրիաթ նէ տիր: Պու- նա իքի ճէվապ վէրիլէ պիլիլ: Ա. Շէրիաթ «Ալլահն զաթընըն մէպտէլէրի տիր: Պիղ պիլիլիլ քի Սլահ էլէլի վէ էպէտի օլուղը զիպի, Ահմը զաթընըն մէպտէլէրի տալի էլէլի վէ էպէտի տիր: վէ օլ մէպտէլէրտէ ասալ թէպէտտիւլ եա թէղալլիւր կէօրիւլ- մէլ: էօյլէ իսէ ալէմ ու ճիհանը վէ ախլա- զի վարըլը օլան պէշէրիլէթի իտարէ էյլէ- յէն իլահի Զաթըն իչպու թէղալլիւրտէն միւնէլլէն օլան մէպտէլէրի, եանի Շէրիաթ Ահմը Աթիգ թանղըմընտա մուվազգաթ եա գապիլ իպթալ չէքլտէ վէ Ահմը ճէ- տիտ թանղիմինտէ միւնէպպէտ չէքլտէ գա- հիլ օլմասը աղալ մուվաֆըլ օլմալը: զի- րա Ալլահ վէ զաթընըն մէպտէլէրի թէղալ- յիւրտէն միւնէլլէն տիր: Պուստան-մատա, էկէր Ահմը Աթիգին չէրիաթը Ալլահն զա- թընըն մէպտէլէրի, վէ Ահմը ճէտիտին չէրիաթը տալի Ալլահն զաթընըն մէպտէ- լէրի իսէ, վէ Ահմը ճէտիտ չէրիաթը «իպ-

թալ» (καταλίσω) էտիյօր իսէ, տէմէք քի Սլ- լահն զաթընըն մէպտէլէրի եէքտիկէրինի եախստ քէնտի քէնտիլի իպթալ էտիյօր: Պուստան պիր նէթիճէ տահա չըգարըլա պի- լիլ քի, պիր վազթ կէլէնէք քի անտէ իլա- հի մէպտէլէր Ահմը ճէտիտ թանղըմընտա իպթալ էտիպ, եէնի պիր չէրիաթ թաղտիմ էտէնէք տիր: Հէվ պուսլար իլահի մէպտէ- լէրտէ թէպէտտիւլ վէ միւպպէնէթ իզհար էտէն խուսուսաթ տըր: Պիղ պիլիլիլ քի Սլլահն զաթընըն մէպտէլէրի արասընտա էպէտի պիլիլ (unity) վէ անէնի վար տըր: պիւնտէն ալէյի Ահմը զաթընըն մէպտէլէրի պուլուհան Ահմը Աթիգ թանղըմընտա — չէրիաթտա — վէ Ահմը ճէտիտտէ վահտա- նիլէթ, անէնի վէ իթթիֆազ վար տըր: էօյ- լէ իսէ Ահմը ճէտիտ չէրիաթը «իպթալ» էթմէլ վէ էտէմէլ:

Բ. «Շէրիաթ նէ տիր» սիւալընա վէրիլէն իքինճի ճէվապ շու տըր: Շէրիաթ «Մու- սէլի թանղըմ տըր:» Մուսէվի թանղիմ տէմէքլէ, Մուսէվի չէրիաթա վէրիլէն ճիւմ- լէ ալիս ու առաթա մէնսուպ վէ ախլազա տիտ չէրիաթա մուվազգաթ վէ միւնէպպէտ չէրիաթ, էվամիր ի միլլիլէ, թալիմիլէ վէ տիրիլէ վէ սաիրէ անլալըլմազ կէրէք տիր: վազաա Ահմը ճէտիտ չէրիաթտա թէֆրի- դաթ թանղմալ, ֆազաթ ալի վազթտա Պօղոս առաթալ չէրիաթը «հարֆ» վէ «րուհ» գըսմարընա թաղալմ էտէր: Պիղ «հարֆ» եէրինէ «թէն» լուղէթինի իսթիմալ իլէ «թէն» վէ «րուհ» տէյէ պիլիլիլ: պէօյլէնէ չէրիաթ Մուսէվի թանղըմ տըր: Մուսէվի թանղըմ իսէ Պօղոսըն իմուզի թաղալմին- ճէ լիւ վէ «հաթան իպարէթ տիր քի, պու իմուզի լիւ վէ «հաթան իպարէթ տիր քի, պու թէշքիլ էտէր: Պու ինսան Բրիստոս օլաա կէրէք տիր: Պուսա գարը իթիլազ օլուհըն քի, Ահմը Աթիգ լիւ տիր, վէ Ահմը ճէտիտ «հաթան տըր:» պիղ պուսա քեամիլէն փրօթէթօ էտէրիլ: Ահմը Աթիգ հէմ թէն հէմ տէ «հաթան օլան պիր թանղըմ տըր: Ահմը ճէտիտ իսէ թէնիստէն աղաա օլմուշ պիր «հաթան թանղըմ տըր: Իմաի պու իքի թանղըմտա եէքտիկէրինէ էսասէն միւ- չապիլ օլան «րուհ» իքի ֆարըլը «րուհ» օլմատըղտան մատա, իքիսինի ֆարըլը թանղըմ ալթընտա ալի «րուհ» օլուղը պէ- տիլի տիր, անճաղ պու իսէ Ահմը Աթիգ թանղըմընտա ճէտէտ կիլիլիլ վէ Ահմը ճէտիտ թանղըմընտա օլ ճէտէտի սօյուհմըլ տըր: Իմաի իսէ ճէտէտտէն ալթըլմասըյլէ էվլէլլէր հալիլի իպթալ էթմիշ օլմալ: Ա- տէմ վէֆաթ էթթիքտէն սօնրա եինէ առտէմ տիր: անճաղ թէնիլին միւտտէթի խիթաթ պուլմուշ: իսէ եինէ հալաթընա էպէտէն տէվամ էտէր, վէ պու հալտէ եինէ պիր ին- սան իսէ տըր: Իմաի Ահմը Աթիգտէ վէ Ահմը ճէտիտտէ հիւքմրան օլան «ալի իսէ» իսէ, պու իսէ քէնտի քէնտիլի իպ- թալ էթմէլ վէ էտէմէլ: պիւնտէն ալէյի Ահմը ճէտիտ չէրիաթը իպթալ էթմէլ:

3. Շէրիաթըն խըտմէթ եա մազսէտի իղ- թիգասընտան տըր քի, Ահմը ճէտիտ չէ- րիաթը իպթալ էթմէլ: էօյլէ իսէ չէրիա- թըն խըտմէթ եա մազսէտի նէ տիր: Նէվի պէշէրի թալիմ էթմէլ վէ պիր մէքէլի հազիգաթա տօղրու զըլաղուղալմազ տըր: Շէրիաթ նէվի պէշէրի նէ խուսուսլարտա թալիմ էլլէտի, վէ օլ զաղուղալմազ մէք- քէլի հազիգաթ նէ տիր: Ալլահն սիլ- լէթ վէ գուսիլէթինի էօյլէթտի, թա- պիր ի ախլէլէ, Ալլահն զաթընըն մէպտէլ- լէրին էօյլէթտի: Է. Կիւնտէն նէ իտիլինի

վէ անտէն նիճէ դուրթուլմաղ կէրէք իտի- յինի էօյլէթտի: Զ. Շէրիաթ պիլիլ պիր իսլաաքեարա միւնթաթ օլուղըմըլը էօյլէթ- միշ տիր: վէ չէրիաթըն պիլիլ զաղուղա- տըլը մէքէլի հազիգաթ պիւթիւն տիւն- եանըն իսլաաքեարա օլան Յիսուս Բրիստոս տըր: Իշթէ պիւթիւն չէրիաթ թանղըմը- նըն իւղէրինտէ տուրտըլը մէքէլի հազի- գաթ Բրիստոս տըր: վէ «Շէրիաթ Բրիս- տոսա կէթիլմէք իչլէն պիլիլ միւնտտի- պիլիլ» օլուղ (Ղալ. 3. 24): «Միւնտալալ» իչլէն ասլամէտէ գուլլանըլան Եուսանիճէ (παυδαγωγός) լուղէթ Երուսան վէ Բոմալըլա- րըն քէնտի չօնուղալընը աղլի վէ ախլազի թալիմ իչլէն էն էմին սալաղալըլը քէօլէ- լէրինէ թէսլիմ էթմէք առտէթլէրինի իմա է- տէր: վէ պու ալէթտէ իսթիմալ օլուհան քէլիմէնի (παυδαγωγός εις Χριστόν) մանասը, «Շէրիաթ ամէլլէրի իլէ թէպիրի օլուհամա- յան ճանը Բրիստոսա — հաղըլմալ — գը- լաղուղալմազ» տըր: Իմաի պու տէնիլլէրի իմալ էթթիլիմիլտէ տէմէք օլուր քի Ահմը Աթիգ եախստ չէրիաթ առտէլէրի կիւնահ հազընտա թալիմ վէ իլզամ էթմէք վէ ան- լէրի պիր իսլաաքեարա զաղուղալմազ օլ- մուշ, վէ Ահմը ճէտիտ չէրիաթըն պու խըտմէթինի թաստիլ էտէրէք, չէրիաթըն պէքէտիլի Բրիստոստա կիւնահլար աֆիլը- զըն իլան էթմիշ տիր: Իմաի Ահմը ճէտի- տին չէրիաթըն խըտմէթ վէ մազսէտինի թաստըլլէ մէվըլ ի իճրալա գօմասը, չէրի- աթը «իպթալ» էթմէք մի տիր: Խալըր, պու «իպթալ» տէյիլ «իթմամ» էթմէք տիր:

Իմաի Ահմը ճէտիտ չէրիաթը իպթալ էթմէլ, «իթմամ» էտէր վէ էթմիշ տիր, տէյիլ ճէվապ վէրի- լիլ: Մանէն: Ահմը ճէտիտ չէրիաթը նի- ճէ «իթմամ» էտէր եա էթմիշ տիր: — Պու- րատա գուլլանըլան «իթմամ» (Մատթ. 5. 17. πλῆρωσαι) լուղէթինի մանասը «իպթալ» լուղէթինի մանասըն քեամիլէն զըտտ օ- լուպ, «կէօլլէ հալիլտէ օլան պիր չէյին հազիգաթըն իզհար էթմէք, խալալիտէն ամէլլէն տէօնտէրմէք, էլտէ օլան պիր մազսէտին, վատըն, նիւպուլլէթին եա չէ- րիաթըն հիւքմիւնիլ մէվըլ ի իճրալա գօ- մազ, պիր էմրին իճրալալմազ պուլուհա- րազ, թէմամալմազ, տօլտուրմազ տէմէք տիր: «Բրիստոս չէրիաթը իթմամ էթթիլ» տէմէքլէ, Բրիստոս չէրիաթըն իսէնըն իղ- հար էթթիլ: «Եիսուս չէրիաթըն հազիլի մազսէտ վէ մանասըն պիլիլ ֆիլի կէօսթէր- մէյէ վէ կէօսթէրթմէյէ կէլտի:» «Եիսուս չէրիաթ թանղըմընըն մուվազգաթ վէ նա- թէմամ գըսմընը իքմալ էթմէյէ կէլտի:» տէ- մէք իսթէնիլիլ: էֆէնտիմիլ տաղտաքի վաղընտա «իթմամ էթմէյէ կէլտիլ» տէտի- յի սէօղլէն խալ իւղէրինտէ թէֆսիլիլի վէրիպ «թէմամ օլուղ» տէտի: Իչպու «թէ- մամ օլուղ» սէօղլէնիլ Պօղոս առաթալ թէֆսիլ էտիպ, «իսթալ պուլուղ, սօնու կէլտի: Բրիստոս չէրիաթըն մազսէտի վէ նիչանկեան օլուղը կիպի, նիհալէթի տա- խի տիր» տէտի: Հէվ պու թահալալէր չէ- րիաթըն իպթալընա տէյիլ, իլա իթմամը- նա տէլալէթ էտէրլէր: Իմաի պուրատա «Ահմը ճէտիտ չէրիաթը նալը իթմամ է- տէր: եա էթմիշ տիր:» սիւալը խաթրա կէլիլ:

4. Շէրիաթտա, եա թապիր ի ախլէլէ, իւ- համաա կէօրիլէն թէտէրիլէ եա թէգատ- տիլմալալալ էտէր քի չէրիաթ եա իլնամ Ահմը ճէտիտ թանղըմընտա քէմալէ էրիպ իթմամ օլուհամազ տըր վէ օլուհմըլ տըր:

ՇՈՒՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Նոյ. 25, վէ Էֆրէնի Դեկ. 7, 1893

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

Կէչէն հափթա իւշ մէշհուր զաթ իրթի-
հալը տարը պաղա էյլէմիշէր տիր։ Յրան-
սա մէշհուրի սիյասիյուն վէ հիւքէմասն-
տան Մ. Պարթէլըմի Սէնթ իլէր կէչէն փա-
ղար աղչամը վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւշա-
րիլէյն 1803ին օգոստոսընտա տօղմուշ օլ-
տըղընտան, սիննի տօղսանը կէչիլին վէ սօ-
նունա գատար թէնտիւրիւսթ իտի։ Միւ-
շարիլէյն քէնտիւ տօսթլարընա «Պէնիմ պիր
իլլէթիմ վարքիօ տա իսթիլարըդ տըր», տէր
իտի։ Ասլադ ու մէշիւպի քէնտիւսին էտէ-
պիյաթ թարիդինէ սէվգ էթմէքտէ իտիյսէ
տէ, Մ. Թիէր իլէ օլան սըզը տօսթլըղը
սէպէպիլլէ մէյտանը սիյասիյաթա աթըլմա-
ղա մէճպուր օլտու։ Իմիէրաթօրըդ ու-
սուլը իտարէսինին լաղլ օլունմասը իւղէ-
րինէ, Սէնթ իլէր իտի քի, Մ. Թիէրին
քէիսի ճիւմհուր իլան օլունմասընը թէք-
լիթ էթաի։ Մ. Թիէր թիյասէթի ճիւմհու-
րիյտէ պուլունտըղը պիւթիւն միւտտէթ-
տէ միւշարիլէյն անըն սըրը քէնտիւպի իտի-
յի կիպի, մուսախարէն տախի Մ. Թիէրին
թա վէֆաթը կիւնիւնէ գատար անըն էն
սըզը վէ էն միւթէմէտ տօսթու օլտու։
1880տէ Մ. Թիւլ Ֆէրինին թիյասէթի ալ-
թընտա թէչէքքիւ էտէն հէյէթի վիւքէլա-
տա խարիճիյէ նաղարէթինի գապուլ էթ-
աի։ Միւշարիլէյնին տաարը էտէպիյսի ի-
տատընա Արիստոտէլին տաարընը միւքէմ-
մէլ պիր թէքէմէսի, ֆէյլէսօֆ Վիզթօր
Գուղէնին թէքէմէսի հալի, վէ Եունան վէ
Հինտի ֆէյլէքէսինէ տաիր պէնտ ի մալ-
սուսլար տախիլ տիրէր։ — Բօմանը վէ
ֆաճիանիւլիս Մ. Ալէքսանտր Տիւմա կէ-
չէն հափթա չարչէնպի կիւնիւ վէֆաթ
էթմիշ տիր։ Միւշարիլէյն 1824տէ տօղմուշ
օլտու, Եինէ րօմանը վէ ֆաճիանիւլիս
օլան Ալէքսանտր Տիւմանըն զայր ի մէշ-
րու օղու իտի։ Պունլար պիրիպիլլէրին-
տէն «Փէտէր» Տիւմա, «Օղուլ» Տիւմա լա-
գապլարը իլէ թէֆրիդ օլունսուրար։ Տիւ-
մա օղու իպթիտա րօմանլար Եաղտը իսէ
տէ, մուսախարէն անլէրի ֆաճիալարա թաշ-
վիլ էյլէտի, վէ պիր չօգ սէնէլէր պուն-
տան 200 սէնէ էվլէ վէֆաթ էթմիշ օ-
լան Մօլիէրին գէմանընտան պէրու հիշ
պիր զաթըն մուվաֆֆադ օլամամըշ օլ-
տըղը պիր սուրէթտէ մագհարը թէվէճ-
հիւն ի ամմէ օլմուշ տըր։ Մ. Տիւմա 1874
տէ Յրանսա աղատէմիսի աղալըղընա ին-
թիլապ օլունմըշ տըր, վէ քէնտիւնին ա-
սարը գալէմիյսի իլէ պէօլիւք պիր սէրվէթ
գաղանմըշ տըր։ Միւշարիլէյնին ճէնաղէ ա-
լայը ճիւմա կիւնիւ իճրա օլունմըշ, վէ ար-
ղուսը վէճիլէ պիլա ալին ի րուհանի տէֆն
օլունմըշ տըր։ Վէ լաքին Տիւմաղատէնին ի-
թիգատսըղ պիր քիմէ օլմատըղը անըն պիր
էսէրինտէն մուղթէպէս օլան չու աթիւքէթի
սէօղտէն պէլիլ տիր։ «Իթիգատըմմա», Մա-
րիամ օլմասա իտի, իրիսթիյանըդ տահա
չափուլ սուրէթտէ ինթիշար պուլուր իտի։
Մարիամ տըր քի խրիսթիյանըղը րահաթ-
սըզ էտիյօր։ Միւշարիլէյնա ալա պէնիմ վէ
Ալլահըմ արադընտա չէֆիլիմ օլմայաճադ
տըր։ — Ավսթրիա տէվլէթի սիյասիյունըն-
տան Գօնթ Թաաֆէ կէչէն ճիւմա կիւնիւ
սապահլայըն ճէնուլի Պօնէմիւնըն մագարը
իտարէսինտէ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւշա-

րիլէյն 1833տէ տօղուլ 22 Եաչընտա տէվ-
լէթ խըտմէթինէ կիրտի։ Պիր չօգ մուլթէ-
լիթ մէմուրիլլէրտէ պուլունտըգտան սօն-
րա, 1879տա Ավսթրիա հէյէթի վիւքէլապը-
նըն թիյասէթինի իհրաղ էյլէտի, վէ 14 սէ-
նէ պուլ մէմուրիլլէրտէ գալտը։ Միւշարի-
լէյն չօճուղըղընտա իմիէրաթօրըն էն սէվ-
կիւլիւ օլուն արգատալը իտի։ Իմիէրաթօր
սօնունա գատար միւշարիլէյնի սէվէր իտի։
Գօնթ Թաաֆէնին թիւսի վիւքէլալըղը էս-
նապընտա իտի քի, Ավսթրիանըն անվալը
մալիյէսի քէսպի ինթիլգամ էյլէտի։ Միւ-
շարիլէյնին 1893 տէ մէվըլ ի իղթիտար-
տան տիւշմէսի միւնթէթիպլէր իտատընա
ամմէլէ կիւրուհընըն իտիալ էտիլմէսի զըմ-
նընտա մէպուսան մէճիլսինէ պիր գանուլ
լաիհասը թաղաիմ էթմէսինտէն նէչէթ էթ-
միշ տիր։ Միւշարիլէյնին ճէնաղէ ալայը
փաղար էրթէսի կիւնիւ իճրա օլունուլ,
հէյէթի վիւքէլա աղասը իլէ մէպուսան
մէճիլսի աղասը իլպուլ ալայտա հաղըր պու-
լունմըշար տըր։ — Իսթանբուլըն թէ-
սարուլթընտա պուլունան Մաճօրգա առա-
սընըն մագարը իտարէսի օլան Փալմա
չէհրինտէ զայլէթ միւտսիշ պիր ֆէլաքէթ
վուգու պուլմուշ տըր։ Պիր ամմէ գայէթ
ուճուլ ֆիյաթլէ քիւլլիլլէթի միգտարտա
իսթիմալտէն սաղիթ խարթուճար սաթուն
ալմըշ, վէ անլէրին մատէն գապլարընը չը-
գարմագ մագսէթիլլէ էքսէրիսի գատընլար-
տան օլմագ իւղըն 100 քիշի իսթիլտամ
էթմէքտէ իտի։ Նա մալիւմ պիր Եօլտա պիր
փաթլայըշ վուգու պուլուլ, թամմ 75 քի-
շի թէլէթ օլմուշ, վէ տիւքքէնլար խարա-
պլար Երըղընա թէհալվիլ էթմիշ տիր։
— Մաճարիսթան մէարիֆ ի ումուլիյէ նաղը-
րընըն տար իւլ ֆիւնուլարտա գատընլարա
տախի իճաղէթնամէլէր վէրիլմէսի պապըն-
տաքի թէքլիֆինի իմիէրաթօր գապուլ վէ
թաաթիդ էյլէմիշ տիր։ Պինալն ալէյն տար
իւլ ֆիւնուլն տէրսլէրինէ տէվալ էտէճէք
գատար թահիլ ի իւլ էթմիշ օլան գատըն-
լար տար իւլ ֆիւնուլարա գապուլ օլուն-
նաճաղար իսէ տէ, չիմալիլք անճադ իւլ ի
թըպլ վէ ֆէլսէֆտէ իճաղէթնամէ իսթիհ-
սալընա մէգուն օլանագլար տըր։ Գատըն-
լարա ֆէնն ի թըպլ թահիլինէ մէգունի-
յէթ վէրիլմէսինին սէրսէպէպի գարիլլէր-
տէ հէքիլլէրին գայէթլէ նաաիր պուլուն-
մալարը տըր։ Մաճարիսթանտա պիլլէրէճէ
գարիլլէր վէ Եիւլլէրէճէ ուֆագ չէհրէր
վար տըր քի, հէքիմ վէ հաթթա էճաճը
Եիւլլէր նաաիրէն կէօրիւլլէր, վէ մէարիֆ
նաղըրընըն գանընճա, իճաղէթնամէլի գա-
տընլար պու կիլլի Եիւլլէրէ կիլլէրէ էրքէք
տօղթօրլարտան զիյատէ րաղի օլունլար։ —
Կէչէն հափթա ճափօնիալըլար վէյ չայ վէյ ի-
մանընտա քէալին Լիուքիւնիլթաօ առադընը
թէքը ու թախիլլէ էյլէմիշ տիր։ Պու ա-
տատա Չիլիլլէր Ամիրալ Թիլիլին գօման-
տաթը թահիլընտա ուղուն միւտտէթ վէ քէ-
մալը չէճաթլէ ճափօնիալըլար մուգա-
լէմէթ էթաիլլէր։ ճափօնիալըլար Փօրթ
Արթիւրա կիլլէրէր տիր։ Օրատա անլէր
Լիաթթունի չիպի ի ճէղիլլէրինտէ պուլուն-
նա ճափօնիալըլար ասքէրլէր իլէ պէրապլէր
պու հափթա ճափօնիայա ալտէթ էտէճէք-
լէր իտի։ Լիուքիւնիլթաօտա գապլթ օլուն-
նա թօլլար, պաղըլարը գայէթ աղըր օլ-
տըղարը հալտէ գաթէն ճափօնիայա նաղլ
օլունմըշար իտի, թէքը ու թախիլլէ օլուն-
նա մահալլէրտէ սաքին օլան պիր չօգ
Չիլիլլէր ճափօնիա տէվլէթի թէպաալըղը-
նա գապուլ օլունմաղըղը իսթիլհամ էթ-

միլլէր, վէ անլէրին իլպու իսթիլհամը իտաֆ
օլունմըշ տըր։ — Տր. Լուկէր, քի անըն պէ-
լէտիլլէր թիյասէթինէ ինթիլապընը Ավսթրիա
իմիէրաթօրը թաաթիդ էթմէմիշ իտի, վէ
Եէնուտիլլէրէ մուսալիֆ օլան տիկէր պիր
մէպուս Բէյսլըաթըն թէյ ու թիղապը իլէ
սաիրլէր ալէյնինտէ իֆթիլալարտա պու-
լունմըշ օլմալարընտան տօլայը մուհաքէմէ
էտիլմէք իւղըն մէհաքիմէ թէսլիմ էտիլմիշ-
լէր տիր։ Իսթիլ Ծնայտըր օլան տիկէր մէ-
պուս հէր Եէրտէ Եհալլիլ պալաթլանմըշ վէ
տէֆաթլէ թէքըիլ օլունմըշ օլան իֆթիլա-
լը, Եանի Եէնուտիլլէրին քէնտի զիյաֆէթ-
լէրինտէ խրիսթիյան գանը գուլլանտըղա-
րընը պէյան էյլէմիշ տիր։ Տր. Լուկէր տա-
խի Եէնուտիլլէր ալէյնինտէ սաիր իֆթիլա-
լարտա պուլունմըշ օլմաղլէ միւթթէհիմ
տիր։ Պու ճիւլլէ իլէ պէրապլէր կէրչի Բէյ-
սլըաթըն պու կիպի առմէլլէր հաղընտա
առմէլ թէվէճիւհիւհիւ պէյան էտէճէք
տէքէճէտէ հայսիլլէր վար իսէ տէ, Եինէ տէ,
Տր. Լուկէր ալմամը կէօղիւնտէնաղարընտա
օլունա, գարըլար վէ գըղլար անըն էթրաֆը-
նա թօլլանըլ անըն էյլլէրին էօլմէքտէ
տիրլէր։ — Չարեւիլլին անվալը կիլթալքէճէ
ֆէնալալմագտա օլունա, թիւլայէթէ նաղարէն,
Եաթաղընտան չըգամամագտա տըր։ Միւ-
շարիլէյնի թէտալի էթմէք իւղըն ֆէթրէս-
պուրկ մէքթէպ ի թըպլլէրինին իքի մու-
ալլիմ Գաֆգապիլա կիլթմիշ օլտըղը կի-
պի, կէչէն պալը կիւնիւ վալիտէսի տախի
մահալը մէքըրէրէ միւթթէվէճիւհիւ ֆէթ-
րէսպուրկտան հարաքէթ էթմիշ տիր։
— Իսթանբուլին մէճիլսինտէ Սըրպ Գրալը
Ալէքսանտրըն նուլթը Նոյ. 27տէ օգուն-
մըշ տըր։ Մէքըրէր նուլթա Սըրպիսթա-
նըն սաիր տէվլէթլէր իլէ օլան միւնասէ-
պաթը հիւնի սուրէթտէ ճէրէյան էթալիլ,
վէ մէսալիլ չարգիլլէտէ ալէ խուսուս Թիւր-
քիա իլէ միւնասէպաթը տօսթանէսինի
մուհաֆաղա էթմէք սուրէթիլլէ իֆա ի
հիւնի խըտմէթէ արգուքէշ պուլունտըղը,
վէ հիւքիւմէթին հէվ տիգգաթ ու ինթի-
մամը Սըրպիսթանըն անվալը մալիլլէրինին
իսլաննա միւնասթը օլտըղը պէյան օլուն-
մըշ տըր։ — Յրանսա իյարիճիյէ նաղըրը Մ.
Պարթէլ Զոյ. 27տէ Մատալասղար մէսէ-
լէսինտէ տալի պիր մէգալէ գրաթ էթմիշ
տիր։ Իլպու մէգալլէրին էն մուհիմ գըսմը
աթիլտէքի տիր։ «Պիլ Մատալասղարը գա-
թի սուրէթտէ իլլալ էթմէքլէ իսթիհալ
էթալիլմիլ հուղըղըն հէֆիլսինի ալէ խու-
սուս թէսարուլթընտա պիր նօղթա ի
նաղարտան մէվըլ ի իճրայա գարար վէր-
միլիդ տիր։ Ճէղիլլէրին իտարէ ի տախիլ-
լէսի խուսուսընտա չուրասընը տէրիլ քի,
մէնաֆիլիմիլլին միւսաառէ էթալիլ գատար
քէամիլ սուրէթտէ հալլիլլէ իպղա վէ մու-
հաֆաղա օլունմալը տըր։ Գրալիլլանըն հայ-
սիլլէթ վէ նամուսը իլլալ օլունմամալը, վէ
միւշարիլէյնա իլէ թէպաալը արադընտա
մէվճուտ օլան րաղըթա գաթիլլէրիլմէմէլի
տիր։ Եէրիլլէրին իտարէսի Եէրինէ պիր
Յրանսըղ իտարէսի գալիմ էթմէքլիլլէ նէ
լիւղունմը նէ տէ արգուլլանճադ պիր չէյ
սայարըղ։ Վէ լաքին Եէրիլլէրին իտարէսի-
նէ նիլէմ ի մէտէնիլլէրին թէմիլլին մէտար
օլան իսլանաթը գարուրիլլէ իտալ էթմէյն
չալըլաճաղըղ։ — Ալմանիանըն մէպուսան
մէճիլսի Դեկտ. 3տէ քիւշաթ էտիլմիշ տիր։
Իմիէրաթօրըն պու միւնասէպէթլէ գրաթ
օլունան մէգալլէրինտէ Ալմանիանըն պիլ
ճիւլլէ տէվլէթլէր իլէ պէր տէվալ պուլուն-
նա միւնասէպաթը սիյասիյսինին մու-

ճիշդ ի խօսքով պիտի հաշտե պուրաշտեղը
վէ ճախօնիս հիւրէրէթինն ի թիտալ վէ
հիւրէթինն հարեթինն սայեթինն, Ալմանիս,
Բուսիս վէ. Պրանսա իւն միւթթէհիտէն հա-
րաթէթ էտէրէթ Զին ճախօն մուհարէպէ-
սի ազապիննէ զուհուր էտէթէթ գարըըգ-
ըգըըըըն էօնիւնիւ ալմաղա մուլաֆֆադ
օլմուշ իտիլի պէյան օլունմըլ տըր: — Իթա-
լիա մէպուսան մէծիսինտէ պաշ վէթիլ Մ.
Գրիսիի իթթիֆազ Միւսէլէսին էլվէթին-
տէն զիյատէ մէթին վէ միւհթէօ օլունըընը
պէյան էլէմիլ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէլէն ճիւմա կիւնիւ Սէլամըզ րէսմին-
տէն սօնրա ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Ֆի-
լիփ Դըրրի հազրէթլէրի հուզուր Շահա-
նէտէ միւսուլ շէրէֆինն հաիլ օլմուշ տըր:
— Ատանա վիլայէթի վալիլիյի աուլիյէ նա-
զըրը սապըզ Բիզա փաշա հազրէթլէրինէ
թէֆլիզ պուլըըըը, վէ միւշարիլէյ մա-
պէյն ի Հիւմայունա ազիմէթլէ իշպու ինա-
յէթ ի Շէհրիյարիտէն տօլայը արզը վէ-
ճաիպ ի շիւքրան վէ ուպուտիլէթ էլէմիլ
տիր: — Բուսիլի վիլայաթ Շահանէսինի
թէֆթիլէ մէմուր օլան դօմիսիօն պու հաֆ-
թա ճիւմա կիւնիւ մահալը մէմուրիլէթ-
լէրինէ ազիմէթ իշպու էմր ալմըլար տըր:
— Անատուլ սէքէնէսինի թէսքին էթմէթ
իւզրէ կէօնտէրիլիլ օլան դօմիսիօն պու
վաշ կալաշ իլէրլէմէթտէ տիրլէր: Պու գօ-
միսիօնլարտան պիրի Պապուրթտա իշինի
պիթիլմիլ օլարազ էրդրու մազիմէթ էթ-
միլ տիր: Տիկէր դօմիսիօն տախի Ս. մասիա-
տան Սիվասա գատար օլան շէհրլէրի զիյա-
րէթ էթտիլքտէն սօնրա իյարիուլթա ազիմէթ
էթմիլ տիր: — Միւհաղաթ Վիլայէթտէ
մէսալիլ ի աշիւլը թէպէյիւն էտէն պազը
մէմուրլար էֆրատ շէալիլէ միւրաճաթլէ
հիւսն ի հալինն տաիր մահզէրլէր թանդիմ
վէ պիր չօզ միւհրլէր իլէ թախթիմ էթտի-
րէրէթ մազամը վիլայէթէ կէօնտէրիլէթտէ
իսէ տէ, պու կիպի մահզէրլէրէ հէվալէ ի
սէմի ի թիպար օլունմայաճաղը ճիւնէթլէ
պուստան պէօլլէ պու հօլտա մահզէր թան-
դիմ վէ թիսեարիլլէ հիւրէրէթինն պիհու-
տէ իշալ օլունմամար խուսուսընըն լա-
զըմ կէլէնլէրէ թէֆհիմի Մանասթըր վիլա-
յէթլինտէն միւհաղաթա էմր ու իշար օ-
լունմըլ տըր: — Ինկիլթէրա տէլլէթինն
Տէրիսատէթ սէֆիրի Սըր Ֆիլիպ Դըրրի
ճէնապլէրինն էօյէ քէրիմէսի Միս Սիւլը-
թընը Պէլիզա սէֆարէթի միւսթէշարը
Մ. տը կրուաթ իլէ րէսմի ի իզտիվաճը կէ-
լէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ իճրա զըընմըլ
տըր: Բէսմի իզտիվաճ ինկիլթ սէֆարէթ-
իսանէսի քիլիսէսինտէ իճրա օլունմալ, իշ-
պու րէսմտէ պիր չօզ միւթէպէր միւսա-
ֆիրլէր հազըր պուլունմըլ տըր: Միւսա-
ֆիրլէր իտաուրնա իյարիմէյէ նազըրը վէ
սիւֆէրա ի տիւլէլ ի էճնէպիլլէ տախիլ պու-
լունմըլ տըր: — Անատուլ վիլայաթ Շա-
հանէսինտէ աճ վէ պիլիւն գալմըլ օլան
ֆուզարա կիւրուհնա մէզէպ վէ միլլէթ
թէֆրիզ էտիլմէթսիլլէ թէվլի օլունմադ
իւզրէ էլրօփա վէ Ամէրիգատա խայլըճա
ազլէ թօլիւնմազտա տըր: — Պա իրատէ ի
Սէնիլլէ սիլաշ ալթընա ալընմըլ օլան տէօր-
տիւնիւն վէ պէլիննի օրտու ի Հիւմայուն
րէտիֆ թապուրլարընտան մատա օլարազ
Սէլանիլ վիլայէթինտէն 8 թապուր ասա-
քիր ի Շահանէ իտարէ ի Մախսուսէնին 4
վաիօրընա րաքիպ օլարազ Պէյրութա միւ-

վասէլէթ էթմիլ տիր: Քէզալիլ Ա. քընտան
իքի րէտիֆ թապուրը իլէ Եաֆա թապուրը
տախի Պէյրութա միւլասէլէթ էթմիլ տիր:
Իշպու ասաքիր ի րէտիֆէնն քեաֆֆէսի
Շահա կէօնտէրիլիլ, վէ Պէյրութ զապի-
թանը իլէ պիր թապըմ էհալի շէհրտէն ան-
լէրի թէլիլէ կիթմիլլէր տիր: Տէօրտիւն-
ճիւ վէ պէլիննի օրտույա մէնսուպ օլան
ասաքիր ի րէտիֆէնն հէվիսի թօլիւնմըլ,
վէ պէլիննի օրտույա մէնսուպ ասաքիր ի
րէտիֆէնն պիր զըսմը Մարաշա կէօնտէ-
րիլմիլ տիր: — Հալէպ րէտիֆ ֆըրգատը գօ-
մանտանլըընա թախիլ պուլըըըլ օլան
Պահրի փաշա ախիլէն Հալէպէ միւլասէլէթ
էթմիլ տիր: — Ֆէնէր խարիճինտէ վէ Պա-
լաթ ճատտէսինտէ սահիլ ի տէրեատա ինշա
օլունմաճազ Պուլկար քիլիսէսի իշինն սը-
փարըլ էտիլմիլ օլան տէմիր ալաթ վէ է-
տէվաթըն մէճմու ի սըզլէթի 300 թօնէլա-
թօյա պալիլ օլուպ, պուսըն 20 թօնէլաթօ-
լըզը տախի պու տէֆա թրէսթէ վաիօ-
րըլլէ շէհրիմիլէ միւլասէլէթ էթմիլ տիր:
Մամուլաթ Վէլլէրէնին 100 թօնէլաթօ-
լըզը տախի իքի վաիօրա թահմիլէն 8-10
կիւնէ գատար շէհրիմիլէ իսալ էտիլէճէ:
վէ գըսմը միւթէպազըսը տախի երինէ մէզ-
քիւր գումիսնեանըն վաիօրաթը իլէ թրի-
էսթէտէն պուրայա նալլ օլունմաճազ տըր:
Մամուլաթ Վէլլէրէնին ալմիլլաթը
րէքլիլլէսինն Գիլիսիմէթ օրթապընտա պաշ-
լանմաճազ տըր: — Լօնտա սէֆարէթ ի Սէնի-
յէսի Կիրիտ վաիլ ի էսպազը Գօսթաթի Ան-
թօլիլ փաշա հազրէթլէրինէ թէֆլիզ
պուլըըըլ տըր: — Մազամը Սէտարէ-
թէ կէօնտէրիլլէ թէլէկրաֆնամէլլէրին սու-
րէթի տիր: Պիթլին վիլայէթինտէ Արդա-
նօթ նահիյէսի տէօրթ էրմէնի միւթէպէրա-
նը թարաֆընտան շէքլէն թէլէկրաֆնամէ-
տէ, «Գուլլարը էհալի ի միւթիլ ի սատը-
գատան օլունմըլտան, նահիյէմիլ մէ-
մուրլարընն իթթիլազ էթտիլլէրի թէտա-
պիր ի միւհսիլլէ սայէսինտէ ըրզ ու ճա-
նարմըլ խէլաս օլունմըլը կիպի, զասպ օլու-
նան մէվաշիտէն (գօյուն վէ սըզըր կիպի
հայլանլար) տախի գըսմը ազամը իսթի-
տատ իլէ տիկէրլէրի տէ փէյ տէր փէյ էտիմի-
զէ թէսլիմ օլունմազտա տըր» տէնիլլիօր:
Քէզալիլ Սիվաս վիլայէթինտէ Կիւրին գա-
զաթ տէօրթ էրմէնի միւթէպէրանըն-
տան: «Մէմուրիլ ի հիւրէրէթ հիւսնի
թէտպիլլէրի վէ խտարէլլէրի սայէսինտէ ըրզ
ու նամուսըմըզ վէ չարըն վէ խանլարը
վէ էրմէնիլլէրտէն տէխալէթ էտէնլէրի մու-
հաֆազա էթտիլլէր: Պուստան պաշտաճաթա
Չաղլուր քիլիսէսինն մաֆամիլաթ թէհաս-
սուն էտէն էրմէնիլլէրին հիւրէրէթէ տէ-
խալէթլէրի իւզրլինն քեամիլլէն մուհաֆա-
զա էտիլլէրի մարուզ տըր»
— Պէյրութ իլէ Տէրիսատէթ վէ էլրօ-
փա արասընտաթի թէլէկրաֆ մուլասպէրա-
թընըն վաթթ ու զէմանըլլէ իճրա օլունմա-
մապընտան նաշիլ: Պէյրութ թիւճմարը թա-
րաֆընտան շիքիլլէթ վուզու պուլմազտա
օլունըլ ճիւնէթլէ, մէզքիւր մէրքէզլէր պէյ-
նիստէ պիր տիկէր խաթթըն թէմտիտինն
տահա լիւզում կէօրիւնտիլլէնն տաիր
մահալինտէն իշար օլունմըլ տըր: Փօսթա
վէ թէլէկրաֆ նազարէթի անլէրին իշպու-
րէճապընը իսաֆա հազըր տէյիլ իսէ տէ,
տահա սիւրաթլը մաքինալար իսթիմալը իլէ
պու կիպի մէսարիֆ իսթիլլարընտան նա-
զարէթի ազատ էլլէմէթ սուրէթինն իճրա-
սը միւթէն պուլունմըլտան, քէլիլլէ-
թին ֆէնն միւլալիլլիլլիննէ թէտգիլ ու

միւթալաուսը լազըմ կէլէնէյի թէնսիլլ զը-
լընմըլ տըր: — Հէյպէլիլ ատատա քեաին օ-
լուպ հարէթէթ ի արզտան միւհնէտիմ օլ-
մուշ օլան Բուս րուհպան մէթթէպինն ին-
շաթը զըմընտա էլրօփապտան վիւրուտ է-
տէճէթ օլան վէ Բուս փաթրիլլաանէսի թա-
րաֆընտան նաֆիա նազարէթինն թապուրմ
զըլընան տէֆթէրտէ մուհարէր պուլունման
էշեանըն պիլա րէսմ կէօմիլլէթտէն իմարլընա
վէ խարիճ ի տէֆթէր օլան էշեանըն տախի
րէսմի կէօմիլլէրինն ախպ օլունմապընա
գարար վէրիլլէր տիր: — Մէարիֆ նազարէ-
թի թարաֆընտան նէշը օլունման էմրնամէ-
տէ մէքեաթիլ ի րէսմիլլէտէ պուլունման
խրիսթիյան թալէպէլլէ սէնէտէ պէլ կիւն,
հանի սէնէ պաշընտա պիր կիւն, Մահալ-
տա 2 կիւն, վէ Չալլէտէ իքի կիւն թաթիլ
էտիլլէնէյի պէյան օլունմըլ տըր: — Անատու-
լու տէմիր հօլու մուլաթէլլէրըն թէվէս-
սիւ էթմիլ օլմասը մէվուտ վալօն վէ լօ-
գօմթիլլէրին ատէմի քիֆայէսինն հիսս
էթտիլլէր օլմասը հասէպիլլէ մէքքիւր գու-
փանտա մուլթէլիլ սընըֆլարտան հօլու
վէ գաթար վալօնլարը իլէ պիրիլլէր սընըֆ
լօգօմթիլլէրտէն միւրէքքէպ օլմազ իւզրէ
300իւ միւթէճալիլ վալօն վէ սաիրէ սը-
փարըլ էթմիլ, վէ պուլլար էն սօն սիսթէմ
վէ շէքլտէ մուլթէլիլ ֆապիլլալարտա ի-
մալ օլունմաճազ տըր: Պուլլարտան 20 գա-
տար վալօն պու քէրթէ վիւրուտ էթմիլ,
վէ լօգօմթիլլէր տէ պիր հաֆթալա գա-
տար շէհրիմիլլէ էթթիլլէրիլլէ պիլլէնէյի ան-
լաշըլմըլ տըր: — Վան մէմուրիլլէ ի հիւրէ-
մէթի վիլայէթ ի մէքքիւրէ տախիլլինտէ
պուլունման հապսիսանլէրին իպգա վէ մու-
հաֆազապընա մուլասապէն օլան 81,000 գու-
րուշը սաիր մազսէլլէր իշինն գուլլանմա-
զա մէզունլլէթ իսթէմիլլէր տիր: — Պահ-
րիլլէ նազարէթի իսգօլիատան էէնի Ապտ
իւլ Գատիր զըրիլլընըն ինշապընտա գուլ-
լանըլմազ իւզրէ քիւլլիլլէթլիլ շէլլէ լէվա-
լար սըփարըլ էթմիլլէր տիր: — Կէլէն հաֆ-
թա Բուսիլլէտէն կէլմիլ օլան 100 նէֆէթ
մուհաճիր մուլայէնն օլան մահալլէրէ կէօն-
տէրիլլէթ իւզրէ Մուստանայա կէօնտէրիլ-
միլլէր տիր: — Թրամիլլէ գումիսնեանըն
պու սէնէ նոյնմէթը ալը հասըլաթը 5,559
լիւրայա պալիլ օլմուշ տըր: Իշպու մէպալ
1894 նոյնմէթինն վարիտաթընտան 17 լի-
րա էքսիթ տիր:
— Իտարէ ի Մախսուսէնին կէլէն հաֆթա
150 հօլուշը վէ մուհիմմաթը հարպիլլէյի
շամիլլէն թրապընտա միւթէլլէննէն հարէ-
քէթ էտէն Շէքէթէսա վաիօրը ֆուրթունա
սէպէպիլլէ թրապընտա ճիւլարընտա ֆլաթա-
նա նամ մահալա իլթիճա էթմիլլէ մէճպուր
օլմուշ տըր: Մէքքիւր վաիօրըն թրապընտա
էթթիլլէմէթի անըն սէլամէթի խուսուսըն-
տա հէր քէսին ֆիթրինտէ էնտիլլէ հասըլ
էթմիլ տիր:

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

Նոյնմէթը 25/7, 1895

Էնսամը Ումուլլէյէ [գուլի. քէսիլլէ] 21 20			
Բուսիլլէ Տէմր Եօլու թահիլլաթը 401			
Թահիլլաթը Օսմանիլլէ			
Ազալէ Ֆիթուլլէ, իւրա Օսմ. 100 զըշտա			
Մէճիլլէ	108 20	Փօլ	90
Մէթալլէ	99 20	Նաֆթէ	87 28
Պէշիլլէ	102	Գրիմիլ	51 40
Ալթիլլէ	103	Լիւրա ինկիլ	110 8
Կիւմիւշ ուֆալլէ	103	Մանէթ գալմէ	8 46

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ՅԱՌԱ ՊՈՅԱՆԱՆ ՄԱԳԱՍՏՐԵՍԱ ԹԱՊ ՕԼՈՒՄԵՐԷ
Ֆիցնանցիլար Էօգուշը, Ամերիգան խաճ